

VERNACULAR
ANIMAL SHEDS

SERVAAS VAN BELLE

STAL



EEN MEESTERLIJK ZOOTJE

Stephan Vanfleteren

Mist op de autosnelweg.
Op de rechterrijstrook onderga ik de wet van de ochtendspits.
Het duister klaart langzaam op maar de mist blijft hardnekkig.
Ik geniet van het trage ritme, want ik ben ruim op tijd voor mijn afspraak.
In mijn ooghoek zie ik een schim midden in een veld.
Zou het een anonieme landmeter, een jager op klein wild of een dierbare collega zijn?
De volgende afrit sla ik af.

Hij is het! Voor de eerste keer zie ik Servaas Van Belle aan het werk.
Ik zie drie dingen: weide, man, gebouw. Meer is er niet.
Onder het grondeloze mistgordijn is er groen gras, en naarmate de afstand oplost in witte lucht ontwaar ik een zwart silhouet met een statief en een betonnen huis zonder vensters.
Is het een stal, bunker, barak? Vanwege de afstand kan ik het niet zien, maar het is duidelijk wel het onderwerp van de fotograaf.
Het statief lijkt te groot. Van Belle kijkt door de zoeker, stapt achteruit, komt weer wat dichterbij, zet zijn statief wat lager, draait ergens aan en gaat meer naar rechts om het object vanuit een ander standpunt te observeren. Ik vermoed dat hij zijn vingers op de ontspanknop heeft gedrukt, want hij gaat nog wat verder rond het gebouw om weer te kijken en vermoedelijk opnieuw af te drukken. Dat tafereel herhaalt zich nog verschillende keren, steeds verder tegen de klok in, waardoor de fotograaf na een half uur weer op dezelfde plaats belandt.

Aan de rand van het veld wacht ik hem op. Met zijn statief op de schouder komt hij naar me toe. Ik kan zien waar de fotograaf zigzaggend heeft gelopen. Op de plaats waar zijn rubberlaarzen passeerden, is de dauw uit het gras geschud. Het is alsof hij een lasso van waterdamp rond het gebouw heeft getrokken.
“Tevreden?” vraag ik.
Hij knikt en zegt: “Perfekte mist.”
De opnames zitten veilig en droog in zijn camerahuis, het esenhouten Berlebach-statief verdwijnt in de laadbak van het bestelwagentje en de sleutel gaat meteen in het contact.
Mist is niet voor eeuwig. Hier wordt geen tijd verloren. De auto trekt op en verdwijnt in het niets.

Servaas Van Belle fotografeert geen mensen. Hij fotografeert dingen die door mensen gemaakt worden, veelal gebouwen ontworpen door architecten die hun talent en kunde gebruiken om ons

oog te strelen en de bewoners gelukkig te maken met hun ruimtelijk inzicht.
Bij het project *STAL* gebeurt iets anders. Deze bouwsels zijn ook door de mens gemaakt, maar niet met de bedoeling ons te bekoren. Vaak zijn het landbouwers die wat bricoleren met recuperatiemateriaal om zo goedkoop mogelijk een schuilplaats te bouwen voor hun vee.
Hier is geen zweem van pretentie over de gedane prestatie te bespeuren. Als het niet omverwaait en een beetje droog is vanbinnen, dan is het al goed. Meer ambitie dan een droge vacht is er niet.
Af en toe is er schaamte en excuseert men zich dat het ‘lelijke ding’ nog niet werd afgebroken. Godzijdank hebben landbouwers veel werk en wordt dat taakje meestal op de lange baan geschoven.
Soms wordt er iets omgebouwd, zoals een bunkertje uit de tijd van de Duitse bezetting, of een vrachtwagenoplegger die na honderdduizenden kilometers van onderweg zijn met verdiend pensioen mag in een veld. In ambtenarentaal: ‘herbestemming van nutsgebouw’.
Hier en daar zijn natuurlijk wel nog stallen in gebruik; andere zijn twijfelgevallen met een vermoeden van tijdelijke aanwezigheid van dieren. Een meerderheid heeft zich van zijn taak gekweten en hoeft geen onderdak meer te bieden. Zij staan nu zelf te kijken in de kilte. Schuilen hoeft niet meer.
Het is van een sublieme nutteloosheid. Het is enkel wachten, wachten, wachten op een definitieve windstoot.

Soms weet niemand meer hoelang een stal daar al staat.
Is hij twintig jaar oud? Vijftig? Honderd?
Deze architectuur heeft geen datum van creatie. Er is geen eerste officiële steen gelegd in het bijzijn van notabelen. Het is architectuur zonder architecten, op een dag gebouwd en generatie na generatie opgelapt en verstevigd. Vaak is het resultaat ontroerend mooi. Je moet het alleen willen zien. Soms zijn het constructies met ideale proporties, interessante kleurschakeringen en sierlijke buigingen gepolijst door wind, erosie of mensenhanden. Het is groepswork van man en natuur, opgetrokken uit metaal, hout, baksteen of beton, met misschien wel de tijd als belangrijkste schepper. Scheuren, deuken, barsten, patine, corrosie, verkleuring en korstmos zorgen voor onbedoelde schoonheid bij dat schamele wonder van verticale en horizontale combinaties. Het is met andere woorden een meesterlijk zootje.

Een foto van een verweerde stal is een allegorie voor ons leven: we modderen allemaal maar wat aan, we doen ons best, we houden ons kranig, we

krijgen onderweg kletsen, we lopen littekens op en we sneuvelen uiteindelijk allemaal horizontaal. De mens koestert een diep verlangen naar beschutting, warmte en veiligheid. Dat maakt deze wonderbaarlijke bouwwerkjes zo menselijk. Ze schitteren door gebrek, misrekeningen, mankementen en armtierigheid.

Met die chaos gaat de fotograaf aan de slag. Dat men maar niet denkt dat hij zomaar een kiekje uit zijn losse pols schiet. Van Belle is de meester van de rechte en loodrechte lijnen. Hij is de man met de meetlat. Ook al zijn hier amper verre horizonten te zien of lijkt zelfs de stal wat schuin te staan, wees maar zeker dat zijn camera waterpas stond. De fotograaf is opgegroeid aan de zee, met de horizon als ijkpunt.
Is het niet ironisch dat net hij zijn ziel heeft verloren aan het vastleggen van schots en scheef staande constructies?

Ze zijn met duizenden verspreid over het Belgische landschap, schat ik. Van Belle heeft ze als een stalknecht allemaal proberen af te gaan. Daarbij heeft hij het grondig aangepakt. Op zonnige dagen was het tijd voor prospectie. Rondrijden, tot soms 5.000 kilometer per maand. Zoeken, stoppen, over prikkeldraad springen, een fotootje maken met zijn iPhone, weglopen voor de stieren – of waren het toch maar koeien? De coördinaten van de stal noteren en ordenen in lijstjes, die dan weer opdelen in regio's en vervolgens in de efficiëntst mogelijke route gieten. En dan: wachten om uit te rukken in ideale lichtomstandigheden.

‘Ideaal’ betekent voor Van Belle: dichte mist. Hij heeft het zich niet gemakkelijk gemaakt door enkel in dat specifieke weersverschijnsel te willen fotograferen. Wind, regen en storm kan men voorspellen, maar mist is voor de weerman het moeilijkst. Mist is zo fragiel dat die door een briesje, een minuscule temperatuursverandering, de opkomende zon en nog honderd andere factoren zomaar kan verdwijnen of opdoemen. Mist najagen vereist stalen zenuwen, doorzettingsvermogen en veel geluk. Je kan er gek van worden.

Bovendien heb je mist en mist. Er is nevel, grondmist, stralingsmist, slootmist, laaghangende mist, dauw, aangevroren mist, regenmist, frontmist, ijsmist, smog... Soms komt mist uit de grond, soms uit de hemel, en andere keren komt hij aangewaaid zoals een zandstorm in de woestijn. Geloof me, ik ben een kenner, maar de eerlijkheid gebiedt me toe te geven dat Servaas Van Belle nog meer expertise heeft in het dampende mysterie. Hij heeft nog specifiekere

subgroepen: vettige mist, zware mist, poedermist en – de beste vind ik, vanwege de prachtige contradictie – droge mist. Het fenomeen laat zich moeilijk vangen, maar als je het aan je haak hebt, dan is dit het mooiste wat er is. Een voorwerp in de mist is het centrum van zijn eigen bestaan in een leegte waarvan je het einde niet voelt. De concrete lijn van de achtergrond wordt een ijle suggestie. Er is alleen essentie zonder ruis. Wat je fotografeert, kan je als het ware vastgrijpen, omhelzen, omarmen.

Zou hij spreken tegen de muren wanneer hij bezig is ze te fotograferen? Niemand in de buurt, dus niemand zou het horen. Zou hij vaak binnengaan in de stallen? Zou hij daar alleen in het veld staan springen van vreugde bij het ontdekken van een nieuwe parel? En wat maakt een stal voor hem visueel interessant? Wat zijn de criteria?

Is het liefde voor wiskundige ruimtelijke figuren? Het wonder van kubussen, prisma's, balken, piramides, cilinders? Het is een feest van grensvlakken, grond-, zij- en bovenzijden voor gevorderden. Soms zijn de bouwsels zo strak dat het wel uitvergroete hotels lijken op een *Monopoly*-bord, niet in felgroen of rood maar in vaalbruin en zachtgrijs. Andere barakken zijn door een storm zo schuin geblazen dat ze net studiemateriaal zijn om de vorm van een parallellogram uit te leggen. Hier en daar is een stal niets meer dan een skelet met ontvleesde ribben of over de grond verspreide mikadostokjes.

De ronde, roestige mammoetruggen uit de Eerste Wereldoorlog trotseren al meer dan honderd jaar Duitse granaten en Belgische regen. Sommige daken lijken meer op de rug van een bruine pad of hebben muren als een pantser bij schubdieren. Een klassieker is de golfplaat uit giftig asbest van Eternit – ontworpen voor de eeuwigheid, als men een 'y' op het einde van het woord toevoegt. Soms is het gewoon struikgewas dat langs het dak sluipt of klimop die de muur overeind houdt in plaats van mortel en cement. Wonderwel staat hier en daar een exemplaar waarvan nog een allerlaatste muurtje overblijft. Enkel nog een blinddoek en het schot van de executie kan weerklinken. Nu en dan gaat het langzaam en pelt de huid van het gewapend beton langzaam af, waardoor het ijzer zich blootgeeft. Sommige koterijen worden gestut, waarbij je de uitstekende spijkers ziet, andere lijken op krukken naar de nooduitgang te lopen, en af en toe zie je droog stro liggen aan de deuropening of het venster.

En heb je het ook al opgemerkt? Er is geen dier te bespeuren.

Soms heeft de ruïne iets weg van het autowrak van een Hollywood-icoon in een berm nabij Cholame, of van een treinongeval met ingedeukte goederenwagons. Soms lijkt het wel een archeologische site met een hunebed of tumulus uit het neolithicum. Een andere stal is als een huis dat in de grond is verdronken nadat de zondvloed is gepasseerd, met de regengoot net onder de waterlijn.

Ik zie vernuftige afvoersystemen, waardoor het water netjes wordt opgevangen door een regenpijp, die uitmondt in een emailen bad dat nu als drinkbak dient. Mooi is het ook wanneer een constructie alle mogelijkheden van bouwtechnieken demonstreert, van gerecupereerde gemetselde stenen tot met spijkers ingeklopt wrakhout. Afdakjes, uitstulpingen, aanhangsels: je kan het zo gek niet bedenken of ze bestaan.

Gestut in matte of semiglanzende uitvoering, tussen wit en zwart met eenenvijftig tinten grijs en evenveel schakeringen in roestbruin. Anselm Kiefer, Mark Rothko en Thierry De Cordier zijn niet veraf. Weinig typografie maar o ironie wanneer er 'Vervoer en Verhuizingen' staat op een prachtige trailer in Fausto Coppi-blauw, met een telefoonnummer zonder zonegetal.

Of de plaatsnaam 'Gent', het enige woord dat nog detecteerbaar is op een zwarte 'doodskist'. Zou *Het Lam Gods* daar kunnen schuilen?

Het project *STAL* is een onuitputtelijke bron van schoonheid met markante details. Want zoek maar eens de stal waar een analoge 8 mm-filmcamera gemonteerd staat als een valse bewakingscamera om vandalen en Van Belles af te schrikken.

Hier en daar is er geen stal meer te zien, alleen nog de afdruk van het grondvlak van het onbelangrijke gebouw. Een autoband, twee bakstenen en een drinkbak zijn de enige overblijfselen van troost. De fotograaf was te laat. Of zou er nooit een stal geweest zijn en zien we een fata morgana in een woestijn van gras?

En wat betekenen die initialen 'LB' op de waterbak? Limburg? Liberia? Of doe ons maar het mooie *lector benevole*, 'voor de welwillende lezer'.

Stallen zijn – begrijpelijk – nog ondergewaardeerd erfgoed in een land van machtige kathedralen, kerken en kapelletjes. Deze rurale tempeltjes in ons vochtige landschap hebben nog een lange weg naar erkenning af te leggen, maar door hun fragiliteit en hun relatief korte houdbaarheidsdatum zullen ze nooit de geschiedenis- of architectuurboeken halen. Het werk van Van Belle haalt deze bouwsels even uit de verdoemenis van het tijdelijke.

In Nederland, Duitsland of Scandinavië kom je deze bric-à-brac amper tegen.

Daar heerst de mentaliteit dat dingen netjes opnieuw gebouwd worden of, wanneer ze geen nut meer hebben, beter afgebroken worden.

Bij ons verdwijnt iets pas wanneer het echt in onze weg staat. Dat gevoel zit in ons volksgemoed ingebed. In landen als Amerika of Rusland ben ik dit fenomeen ook nooit tegengekomen. Daar heeft de schaalgrootte van de ranches of kolchozen ongetwijfeld mee te maken. In België blijven we toch maar keuterboertjes. In Noord-Frankrijk kom je ze wel tegen. Er zijn ook gelijkenissen met de *regards* in de Franse Savoie, de *hórreos*, de Spaanse graanschuurtjes van Galicië en Asturië, de *abearriak* in Baskenland, de *espigueiros* in het noorden van Portugal, de *raccards*, opslaghutjes in het Zwitserse Valais, de religieuze *banco*, de lemen gebedshuizen uit de Nigerdelta, en de *jakka's*, de kleine moskeeën langs de wegen in Senegal. Ook over de oceaan zijn er visuele evenknieën, denk maar aan de *corn cribs* van de *Native Americans* of, helaas, aan de miljoenen krottenwijken in de wereld, waar de bouwsels overbevolkt zijn met kroostrijke gezinnen in schrijnende armoede.

Met zijn typologische methode, seriële monotonie en minimalistische aanpak refereert Servaas Van Belle aan het werk van Bernd en Hilla Becher. Hun 'objectieve' fotografie van de Duitse industriële architectuur in de vier laatste decennia van de vorige eeuw bood destijds een nieuwe artistieke interpretatie van het medium. Het opmerkelijke was dat dit fotografenkoppel op de Biënnale van Venetië in 1992 de Gouden Leeuw kreeg voor... *sculpture*. Ik verdenk ook Van Belle ervan eigenlijk een soort beeldhouwer te zijn. Niet met hamer en beitel, noch met klei of marmer, maar met zijn lens en linkeroog legt hij een realiteit vast die door iedereen genegeerd wordt. Met zijn kille blik verheft hij ondergewaardeerde architectuur tot een pretentieuze kunstvorm. Van Belle dwingt ons grondiger te kijken en doet ons schoonheid ontdekken op plaatsen waar je het niet verwacht.

Als ik naar zijn collectie foto's kijk, zie ik een openluchtmuseum zonder suppoosten of wachtrijen aan de ingang. Met deze stille gids ben ik op weg naar een wonderlijk kruispunt op een verlaten veld waar fotografie, architectuur, beeldhouwkunst en erfgoed elkaar galant voorrang verlenen. *STAL* is een ongeziene ode aan anonieme, vaak onbedoelde sculpturen op een sokkel van nat gras in een veld vol wierook.



A MASTERLY MASH-UP

Stephan Vanfleteren

Fog rolls over the motorway. In the right lane, I am bowing to the reality of a morning traffic jam. The darkness is gradually lifting, but the fog clings to the tarmac. I relish the slow pace, because I have plenty of time to get where I'm going. From the corner of my eye, I see a shadowy figure in the middle of a field. Could it be an anonymous surveyor, a small game hunter, or one of my dear colleagues? I exit the next off-ramp.

It's him! It's the first time that I've seen photographer Servaas Van Belle at work. I see three things: a field, a man, a building. There is nothing else. The foot of the unhemmed curtain of fog meets green grass, and where the distance blends into white sky, I see a black silhouette with a tripod and a concrete house without any windows. Is it a barn, a bunker, a barrack? I can't tell from this distance, but it is clearly the photographer's subject. The tripod looks too large. Van Belle looks through the viewfinder, steps back, steps in again, lowers the tripod, turns something and moves to the right to observe the subject from a different point of view. I guess he has pressed the shutter release, as he now moves along the building to look again and presumably take another shot. The scene is repeated several times, moving anti-clockwise bit by bit, so that after half an hour the photographer ends up back at the place where he began.

At the edge of the field, I stand and wait. He walks towards me, balancing the tripod on his shoulder. I can see the zigzagging loop of the photographer's path. The morning dew was brushed off the grass as he waded through it in his rubber boots. It looks like he's thrown a lasso of condensed water around the building. 'Happy?' I ask. He nods and says: 'Perfect fog.'

The series of shots is safe and dry in his camera case, the Berlebach ashwood tripod disappears into the back of the van and the key is stuck in the ignition without delay. Fog doesn't last forever. No time to lose. The car accelerates and disappears into thin air.

Servaas Van Belle doesn't photograph people. He photographs objects made by people, typically buildings. Planned by architects making full use of their professional skills and spatial awareness. Designed to please the public visually and make their inhabitants happy. But something different is going on with the *STAL* project. These structures are man-made, yes, but without any intention to please. A bricolage of old building materials, created by farmers to provide

shelter for their livestock as economically as possible. This type of construction has no pretensions. If it doesn't get blown over by the wind and more or less keeps the rain out, it'll do. The only ambition here is to keep some fur dry. Every now and then Van Belle encounters some embarrassment or an apology because 'that ugly thing' has not been knocked down yet. Thank God, farmers have a lot of work to do and demolition is usually the last thing on their list.

Sometimes the building has been converted; it may have started out as a German wartime bunker, or a disused flatbed trailer put out to pasture (literally) in a field after covering 100,000 kilometres. 'Repurposing decommissioned facilities,' officials would say. Of course, some of the shelters are still actually in use. Some are ambiguous, a few clues betraying a fleeting presence of animals. But most of the structures have reached the end of their useful life and no longer have to provide cover. They are now left to themselves in the cold. No need for shelter any more. Nothing but a sublime uselessness. Just waiting, waiting, waiting for a definitive gust of wind.

In some cases, no one knows how long the shed has been there. Is it twenty years old? Fifty? A hundred? This type of architecture has no date of construction. No inscribed stone was cemented into the foundations in the presence of dignitaries. This is architecture without architects, built in a day, then patched up and rebuilt for generations. The result is often hauntingly beautiful, if you know what to look for. Sometimes these structures have ideal proportions, interesting shades of colour, elegant curves. They have been polished by wind, erosion or human hands. It is a collaborative effort by Man and Nature, built from metal, wood, brick or concrete, with Time perhaps the most important creator. Cracks, dents, fissures, patina, corrosion, discolouration and lichen add unintended beauty to that feeble miracle of vertical and horizontal configurations. In other words, it's a masterly mash-up.

A photograph of a weather-beaten shed is an allegory for our lives: we all muddle on, we try our best, we keep our wits about us, we field some blows along the way, we carry the scars, and we all die on the horizontal in the end. Humans harbour a deep longing for shelter, warmth and security. That's what makes these wondrous little structures so human. They are marvels of mayhem, missing parts, misjudgements and shabbiness

That is the chaos that the photographer takes in hand. Don't think that he just shoots a picture on impulse.

Van Belle is the master of straight and perpendicular lines. He is the man with the yardstick. Even if distant horizons are not often on view here, and the shed may even seem slightly aslant, you can believe me when I say his camera was level. This photographer grew up by the sea, with the horizon as his lodestar. Isn't it ironic that he of all people has lost his heart to capturing these skewed structures?

There are thousands of them scattered across the Belgian landscape, I would estimate. Like a good stableman, Van Belle tried to visit them all. He approached it very methodically. Sunny days were used for prospecting; driving around, sometimes scouting 5,000 kilometres in a month. Searching, stopping, jumping over barbed-wire fences, taking a quick picture with his iPhone, running away from the bulls – or were they just cows? Noting the co-ordinates of the sheds and arranging them in lists, then dividing them into regions and planning the most efficient route to take. And then: being ready to go on manoeuvres when the light conditions become ideal.

'Ideal' for Van Belle means: foggy. He didn't make it easy for himself by wanting to shoot in only that particular kind of weather. Wind, rain and storms can be predicted, but fog is the most difficult to foresee for the meteorologist. Fog is so fragile that a breeze, a slight change in temperature, the rising sun and a hundred other factors can cause it to disintegrate – or loom large again. Chasing fog takes nerves of steel, perseverance and good luck. It can also drive you crazy.

Plus, fog comes in many guises. There is your basic ground fog as well as valley fog, radiation fog, ditch fog, low-hanging fog, dew, freezing fog, rain fog, evaporation fog, ice fog, smog... Sometimes fog forms on the ground, sometimes in the sky and at other times it blows around like a sandstorm in the desert. I'm a bit of a connoisseur myself, but I have to say that Servaas Van Belle's expertise on the mysteries of fog surpasses mine. He works with increasingly specific subsets: oily fog, heavy fog, powder fog and – because of its delightful contradiction, my favourite – dry fog. The phenomenon is difficult to capture, but once you get your hook in it, this is the most beautiful thing there is. An object in the mist is the centre of its own existence, surrounded by a void with no perceptible end. The concrete line of the background becomes a tenuous suggestion. There is only essence without interference. You can grasp, hug, embrace, as it were, the object you are photographing.

Does he maybe talk to the walls while photographing them? No one's around, so no one would hear him. I wonder if he goes into the sheds? Does he jump for joy at the discovery of a new jewel, alone in a field? And what is it about sheds that makes them visually interesting for him? What are the criteria? Is it love for mathematically pleasing shapes? The marvel of cubes, prisms, beams, pyramids, cylinders? There is a bonanza of interfacing surfaces – bases, sides and tops – for the advanced student to play with. Sometimes the structures are so basic that they resemble magnified hotels on a Monopoly board, not in bright green and red but in a faded brown and soft grey. Other huts have been blown so crooked by a storm that they resemble a textbook diagram explaining the shape of a parallelogram. Now and then, a shed is nothing more than a skeleton stripped to the bone, or Mikado sticks scattered on the ground.

The circular, rusty, mammoth humps from the First World War have been withstanding German shells and Belgian rain for more than a century now. Some shed have roofs that look more like the back of a brown toad or walls that resemble pangolin armour. Eternit's corrugated sheet of toxic asbestos is a classic – simply add 'y' and it will last all eternity. Sometimes the only thing propping up the roof or keeping the wall upright is ivy, instead of mortar and cement. Here and there a shed miraculously persists as one last standing wall. All that's needed is a blindfold and it's ready for the execution shot to ring out through the air.

At times the process is unhurried, and the skin of the reinforced concrete peels off slowly, allowing the iron to emerge. Some huts are propped up crudely, protruding nails visible; others appear to be making for the emergency exit on crutches; occasionally you see some dry straw lying in a doorway or window.

And have you noticed it too? Not an animal to be seen anywhere. Sometimes the ruin resembles a Hollywood star's car wreck on a Californian roadside, or a crashed train with a row of crumpled freight cars. Some old sheds resemble an archaeological dig with a dolmen or tumulus from the Neolithic era. One shed looks like a house drowning in the ground after the deluge has passed, the rain gutter just below the waterline. I see ingenious drainage systems, neatly collecting any rainfall in a drainpipe that flows into an enamel bathtub that serves as a drinking trough. It's always intriguing to see a structure demonstrate a whole gamut of building techniques, from reclaimed masonry stones to scrapwood hammered together with nails. Canopies, lean-tos, extensions: you name

it, they've got it. Buttresses in matte or semi-gloss finish, with fifty-one shades of grey from white to black, and the same number of shades of rusty brown. Anselm Kiefer, Mark Rothko and Thierry De Cordier are never far away.

Not much typography, but oh, the irony when a beautiful trailer in Fausto Coppi blue reads 'Transport and Removals' with a telephone number without an area code. Or the place-name 'Ghent' – the only word that is still detectable on a black 'coffin'. Could *The Ghent Altarpiece* find shelter there?

The STAL project is a never-ending source of beauty, rich with remarkable details. Where else could you find a shed where an analogue 8mm film camera is mounted as a fake surveillance camera to scare off vandals and Van Belles?

Every so often there is no longer any shed to speak of: only a footprint remains of this humble building. A car tyre, two bricks and a drinking trough are the only relics of comfort past. The photographer was too late. Or was there never a shed here; are we seeing a mirage in a desert of grass? And what do those initials 'LB' on the water trough mean? Limburg? Liberia? Our vote goes to the beautiful *lector benevole*: 'for the benevolent reader'.

Sheds – understandably – are still underappreciated heritage sites in this land of mighty cathedrals, churches and chapels. These small bucolic temples in our damp landscape still have a long way to go to achieve recognition, and due to their fragility and relatively short shelf life they will never make it into history tomes or architecture books. Van Belle's work is briefly lifting these structures up above the abyss of the temporary.

You won't encounter this kind of hodgepodge building in countries such as the Netherlands, Germany and Scandinavia. There, it is commonly agreed that things are to be properly restored or, when they have outgrown their use, are best demolished. Here, something is only done away with if it really gets in our way. That feeling is entrenched in our national identity. I have never encountered this phenomenon in countries such as the United States or Russia. The size of their ranches or collective farms undoubtedly has something to do with it. In Belgium, we're still a bunch of smallholding farmers.

You can still find sheds like these in northern France. They also have some similarities with the *regards* of the French Savoie; the *hórreos* (granaries), of Galicia and Asturias in Spain; the *abearriaks* in the Basque Country; the *espigueiros* in northern Portugal; the *raccards* (storage huts) in the Swiss Valais; the

religious *bancos* (adobe mosques) of the inner Niger Delta; and the *jakkas*, the small mosques along the roads in Senegal. They have their visual counterparts across the oceans too: just think of the corn cribs of the Native Americans or, sadly, of the millions of shanty dwellings in the world, overcrowded as they are with entire families living in abject poverty.

With his typology, serial monotony and minimalistic approach, Servaas Van Belle is referencing the work of Bernd and Hilla Becher. Their 'objective' photography of German industrial architecture in the last four decades of the 20th century offered a new artistic take on the medium at the time. The remarkable thing is that this photography duo were awarded the Golden Lion for *sculpture* at the Venice Biennale in 1992. I do suspect Van Belle of actually being some kind of sculptor. Working not with hammer and chisel, or clay or marble, but with his lens and left eye, he captures a reality that is ignored by everyone else. Under his cool scrutiny, this undervalued architecture is elevated to an unpretentious art form. Van Belle forces us to look more carefully and shows us beauty in places where you'd least expect it.

When I look at his collection of photographs, I see an open-air museum without any guards or queues at the entrance. With this silent guide, I venture towards a curious crossroads in a deserted field where photography, architecture, sculpture and heritage gallantly surrender to one another. STAL is a unique celebration of these nameless, often accidental, sculptures standing on their pedestals of wet grass in fields full of incense.



















Colofon/Colophon

FOTO'S/PHOTOGRAPHS:
© Servaas Van Belle, 2022

TEKST/TEXT:
Stephan Vanfleteren

EINDREDACTIE/COPY-EDITING:
Hadewych Van den Bossche

VERTALING/TRANSLATION:
Elise Reynolds

PROOFREADING/PROOFREADING:
Jan Haeverans
Cath Phillips

COÖRDINATIE/COORDINATION:
Hadewych Van den Bossche

ARTDIRECTION/ART DIRECTION:
Natacha Hofman

VORMGEVING/GRAPHIC DESIGN:
Tim Bisschop

KLEURPROEVEN/COLOUR PROOFING:
Atelier KZG

DRUK/PRINTING:
die Keure, Brugge/Bruges,
België/Belgium

INBINDING/BINDING:
Van Mierlo, Nijmegen,
Nederland/The Netherlands

ISBN 978 94 6436 637 2
D/2022/11922/17
NUR 653



© Hannibal Books, 2022
www.hannibalbooks.be

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. / All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any other information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the publisher.

Een speciale dank aan:

Stephanie Ryckaert voor het geduld, het begrip en de liefde tijdens mistige en niet-mistige dagen.

Stephan Vanfleteren, medemistjager, voor het aanmoedigen, het strenge oog, het fantastische voorwoord maar vooral voor de jarenlange vriendschap.

Natacha Hofman voor haar minstens even strenge oog en haar vertrouwen – in het maken van dit boek maar ook het vertrouwen door de jaren heen.

Mijn moeder en vader voor de onvoorwaardelijke liefde, de jarenlange steun en het gebruik kunnen maken van mijn 'Ardense hoofdkwartier'.

De gemeente Knokke-Heist en Cultureel Centrum Scharpoord voor de geboden kans om me enkele jaren in dit project te kunnen vastbijten en voor het mogen maken van dit boek.

John De Bree voor het enthousiasme en de support vanaf het eerste kiempje.

Ivo Vleugels voor het technisch advies.

David Marlé voor zijn geduld en vakmanschap.

Gautier Platteau en Hannibal Books voor het vertrouwen om dit boek uit te geven.

Tim Bisschop voor de geduldige samenwerking.

Wim Hennebert voor het veelvuldige gebruik van zijn printer en kopieerapparaat.

Ines Foket en Bert Ide voor het lenen van hun wagen toen die van mij op een mistige ochtend ergens defect langs een Ardense weg geparkeerd stond.

Alle eigenaars van de bouwsels die me met of zonder vragen mijn gang lieten gaan.

Oprechte dank ook aan:

Hadewych Van den Bossche
Pedro Oosterlinck
Gemeentebestuur Knokke-Heist
Team CC Scharpoord
Tom Van Belle
ALL4 pro
Atelier KZG
Dominique Lemasson
Michel Massart
Olivier Titeca
Sebastiaan Vermeille
Robrecht Delbaere
Team Art & Frame Center

En tot slot mijn vrienden om mijn afwezigheid te tolereren.

